

Ekonomiprogrammet

UPPFÖLJNING AV GYMNASIESKOLAN 2019

Denna publikation är ett utdrag ur Skolverkets rapport "Uppföljning av gymnasieskolan 2019". Rapporten publiceras årligen och finns i sin helhet i Skolverkets publikationsdatabas.

Förklaringar och definitioner av måtten i tabellerna finns i Skolverkets rapport "Uppföljning av gymnasieskolan 2019".

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri PDF från Skolverkets webbplats: skolverket.se/publikationer

Grafisk produktion: AB Typoform
Omslagsbild: Getty Images

Skolverket, Stockholm 2019

Ekonomiprogrammet

Efter examen från ekonomiprogrammet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst ekonomi, juridik och andra samhällsvetenskapliga områden. Programmet har två inriktningar: *ekonomi* och *juridik*.

Elever på programmet

Ekonomiprogrammet har kontinuerligt ökat i storlek och är nu det näst största programmet sett till antalet elever i år 1. Hösten 2018 var det 16 177 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 44 534 elever som läser på programmet.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år har kontinuerligt ökat och är nu 94 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program tre år efter påbörjade studier är 78 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat högskoleförberedande program. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett yrkesprogram eller ett annat högskoleförberedande program.

Av de elever som påbörjade programmet 2015 är det 87 procent som har slutfört en gymnasieutbildning med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 81 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som slutförde programmet 2018, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 92 procent som slutförde med examen. Det var 21 procent som läste utökad program.

Av den andra kullen elever som lämnade programmet med examen var det ett år efter avslutade studier 31 procent av ungdomarna som hade en etablerad position på arbetsmarknaden medan 39 procent var studerande.

Tabell 89. Elever på ekonomiprogrammet.

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19
Sökande och nybörjare								
Antal förstahandssökande	10 143	10 690	11 731	12 719	13 823	15 281	16 231	17 592
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	8,5	9,6	11	12	13	13,8	14	14,1
Antal nybörjarelever i år 1	9 503	9 872	10 764	11 655	12 502	13 465	14 325	15 496
Andel (%) nybörjare	96,2	95,3	95,7	95,9	96,1	96,1	95,9	96,0
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	237,2	236,8	237,8	239,8	241,4	244,8	247,8	250,5
Andel (%) elever i år 1...								
av hela elevkullen	7,4	8,3	9,4	10,1	10,5	10,0	10,8	11,6
på nationella program	9,1	10,1	11,5	12,6	13,6	14,1	14,7	15,0
på högskoleförberedande program	14,6	15,8	17,8	19,1	20,3	21	21,9	22,6
Antal elever på programmet...								
varav antal elever i år 1	9 893	10 377	11 263	12 180	13 044	14 048	14 974	16 177
varav antal elever i år 2	-	9 580	10 189	10 996	11 794	12 707	13 675	14 638
varav antal elever i år 3	-	-	9 455	10 217	10 976	11 888	12 787	13 719
Totalt antal elever samtliga år	9 893	19 957	30 907	33 393	35 814	38 643	41 436	44 534
Fördelningar								
Andel (%) kvinnor	50,7	50,4	51,1	51,8	51,9	51,7	51,4	51,0
Andel (%) män	49,3	49,6	48,9	48,2	48,1	48,3	48,6	49,0
Andel (%) svensk bakgrund	78,5	79,3	78,5	78,1	78,1	78	77,6	77,4
Andel (%) utländsk bakgrund	21,5	20,7	21,5	21,9	21,9	22	22,4	22,6
Andel (%) offentlig huvudman	67,9	67,5	68,8	69,6	69,7	68,8	68,7	68,5
Andel (%) enskild huvudman	32,1	32,5	31,2	30,4	30,3	31,2	31,3	31,5
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	41,6	41,5	41,2	40,6	40,1	39,1	38,1	36,8
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	58,4	58,5	58,8	59,4	59,9	60,9	61,9	63,2

Tabell 90. Elever med registrerad inriktning i år 3 på ekonomiprogrammet.

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	9 242	9 968	10 919	11 816	12 709	13 656
Andel (%) av eleverna i år 3	97,7	97,6	99,5	99,4	99,4	99,5
Ekonomi antal elever	6 983	7 183	7 608	8 159	8 683	9 421
Andel (%) av eleverna	75,6	72,1	69,7	69,1	68,3	69,0
Andel (%) av kvinnorna	70	66,9	63,7	64,2	62,5	61,8
Andel (%) av männen	81,3	77,6	76,2	74,4	74,6	76,6
Juridik antal elever	2 259	2 785	3 311	3 657	4 026	4 235
Andel (%) av eleverna	24,4	27,9	30,3	30,9	31,7	31,0
Andel (%) av kvinnorna	30	33,1	36,3	35,8	37,5	38,2
Andel (%) av männen	18,7	22,4	23,8	25,6	25,4	23,4

Programmets spridning i landet

Tabell 91. Ekonomiprogrammets spridning i landet, år 1.

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	168	159	156	158	163	168	165	172
Antal skolenheter som har programmet i år 1	-	293	295	333	336	347	344	362
varav offentlig huvudman	-	181	178	212	214	223	216	227
varav enskild huvudman	-	112	117	121	122	124	128	135

Elevflöden i programmet

Tabell 92. Andel (%) elever på ekonomiprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet.

		Nybörjare 2011	Nybörjare 2012	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017
Antal nybörjare		9 503	9 872	10 764	11 655	12 502	13 465	14 325
Efter ett år	Elever kvar på samma program	90,5	91,5	92,7	92,2	93,1	93,6	94,2
	Bytt till yrkesprogram	2,7	2,5	1,9	2,3	2,1	2	1,6
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	4,9	4	3,1	3,2	3	2,5	2,4
	Bytt till introduktionsprogram	0,1	0	0,1	0,1	..	..	..
	Ej registrerad i gymnasieskolan	1,7	2	2,2	2,2	1,8	1,8	1,8
Efter två år	Elever kvar på samma program	89,1	91,2	92	92	92,8	93,5	
	Bytt till yrkesprogram	3,3	2,7	2,3	2,7	2,2	2,1	
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	5,3	4,3	3,9	3,6	3,2	2,8	
	Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,1	0,1	0,1	0	0,0	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	2,1	1,8	1,8	1,7	1,8	1,6	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	73,2	75,9	75,6	77	78,4		

Tabell 93. Studieresultat och etablering på arbetsmarknaden för elever på ekonomiprogrammet.

		Examensår 2014	Examensår 2015	Examensår 2016	Examensår 2017	Examensår 2018
Studieresultat	Antal elever som har avslutat gymnasieskolan på programmet	8 356	9 336	9 965	11 007	11 730
	Andel (%) som har lämnat programmet med examen	91,4	90,7	90,3	90,6	91,5
Ett år efter avslutade gymnasiestudier	Andel (%) etablerade på arbetsmarknaden	25,4	31,0			
	Andel (%) studerande	43,0	38,8			

Tabell 94. Genomströmning för nybörjarelever på ekonomiprogrammet ht 2015, resultat efter tre års studier.

	Antal nybörjare ht 2015	Total andel (%) avgångselever	Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis (ej examen)	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasieskolan hösten 2018
Nationella program totalt	85 674	82,5	76,1	6,4	79,8	8,0
Högskoleförberedande program totalt	60 242	84,1	77,9	6,3	81,1	7,7
Ekonomiprogrammet	12 502	87,4	80,8	6,7	84,8	5,2
Kvinnor	6 581	89,1	83,9	5,2	86,0	4,6
Män	5 921	85,6	77,2	8,4	83,6	6,0
Svensk bakgrund	9 897	89,0	84,0	5,0	86,6	5,1
Utländsk bakgrund	2 597	81,4	68,4	13,0	78,2	5,5
Offentlig huvudman	8 678	87,9	81,8	6,1	85,7	5,4
Enskild huvudman	3 824	86,3	78,4	7,9	83,0	4,9
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	7 441	89,2	83,8	5,3	86,7	5,1
– gymnasial	4 902	85,1	76,4	8,6	82,4	5,5

Tabell 95. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på ekonomiprogrammet vt 2018.

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis (ej examen)	Andel (%) med utökad program	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	81 536	90,4	9,6	30,6	14,3
Högskoleförberedande program totalt	55 568	91,4	8,6	26,1	14,8
Ekonomiprogrammet	11 730	91,5	8,5	21,3	14,6
Kvinnor	6 210	93,8	6,2	18,7	15,2
Män	5 520	88,9	11,1	24,3	13,9
Svensk bakgrund	9 299	94,0	6,0	19,4	14,8
Utländsk bakgrund	2 424	81,9	18,1	28,5	13,6
Offentlig huvudman	8 105	92,1	7,9	21,3	14,5
Enskild huvudman	3 625	90,0	10,0	21,4	14,9
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå					
– eftergymnasial	7 182	93,3	6,7	21,1	15,0
– gymnasial	4 396	88,8	11,2	21,3	14,0

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 51 procent kvinnor. Andelen har varit stabil sedan 2011. Både kvinnorna och männen på programmet väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *ekonomi*, 62 procent respektive 77 procent. Den andra av programmets inriktningar, *juridik*, har kontinuerligt ökat sedan 2011, från 24 procent av eleverna till 31 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2015 var det 84 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 77 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2018 med antingen examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng hade till 19 procent läst utökat program. Bland männen var det 24 procent som läst utökat program.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 362 skolenheter i 172 skolkommuner. Det är 37 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 32 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman samt andelen skolenheter med enskild huvudman har varit stabil sedan 2011.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2015 var det 78 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 82 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

För elever som har lämnat gymnasieskolan från programmet hos enskild huvudman 2018 med antingen examen eller studiebevis om 2 500 poäng är det 21 procent av eleverna som har läst utökat program. För elever som slutfört programmet hos offentlig huvudman är det en lika stor andel, 21 procent, som har läst utökat program.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 23 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har varit relativt stabil sedan 2011 då andelen var 22 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 84 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 68 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2018 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 19 procent av eleverna med svensk bakgrund som hade läst utökat program. För elever med utländsk bakgrund var det 29 procent som hade läst utökat program.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 63 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 58 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 84 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 76 procent.

För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2018 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 21 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som hade läst utökat

program. För elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning var det en lika stor andel, 21 procent, som hade läst utökat program.

Kommentar om ekonomiprogrammet

Det har med tiden skett en successiv minskning av andelen elever på den dominerande inriktningen *ekonomi* och en motsvarande ökning på den mindre inriktningen *juridik*. Enligt företrädare för Skolverkets referensskolor speglar inriktningsvalen elevernas intresse för antingen ekonomiska respektive juridiska frågor, men det förekommer att elever väljer bort inriktningen *ekonomi* på grund av kursen matematik 3b, som anses krävande. Det finns även exempel på skolor som enbart väljer att erbjuda inriktningen *juridik* eftersom man upplever matematik 3b var en för stor utmaning.

Samtidigt finns det tecken på att många skolor erbjuder inriktningskurser från inriktning *ekonomi* till elever vid inriktning *juridik* inom ramen för programfördjupningen, och omvänt. Detta har även bekräftats vid referensbesök och av Skolverkets egna statistikunderlag. Möjliga förklaringar är att det kan finnas ekonomiska skäl för skolorna att eleverna samläser kurser vilket möjliggör för fler skolor att erbjuda inriktningen *juridik*. Ytterligare en förklaring är att elever önskar läsa dessa kurser som en breddning inom ramen för programmet. Genom information från referensskolorna framkommer också att det i vissa ämnen är bristande tillgång till behöriga lärare. Framförallt är bristen på legitimerade lärare stor inom ämnet *juridik*.

Ungefär trettio procent av alla elever har etablerat sig på arbetsmarknaden ett år efter examen vilken är den högsta andelen bland elever från högskoleförberedande program och programmet kan i viss mån ses som både förberedande för studier och arbete. Utifrån den syn som finns på programmet som såväl högskoleförberedande som i viss mån förberedande för arbetslivet har det framkommit önskemål om att möjliggöra viss yrkesförberedelse inom programmet.¹ Ekonomiprogrammet har vissa beröringspunkter med handelsområdet och en bedömning är att handelsbranschen för sin kompetensförsörjning skulle behöva anställa elever med kompetens från programmet.² Skolverket har därför, på uppdrag av regeringen, arbetat fram ett förslag till försöksverksamhet med en inriktning mot handelsområdet inom programmet. Förslaget är att en sådan inriktning skulle kunna starta 2020.

1 *En gymnasieutbildning för alla – åtgärder för att alla unga ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning*. SOU 2016:77

2 Uppdrag att föreslå en försöksverksamhet med en inriktning mot handelsområdet på ekonomiprogrammet inom gymnasieskolan. U2018/03629/GV